

5
SINIF

TÜRKÇE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Mesut
BAYAR

 bizturkceogretmeniyiz

Duygu
AKKAYA SALMAN

 duyguluturkce

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta, Virgöl, İki Nokta

9. KONU

Kazanımlar

Noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

NOKTA, VİRGÜL, İKİ NOKTA

BİLGİ

Nokta (.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur:
Her sabah dişlerimi fırçalarım.
- Bazı kısaltmaların sonuna konur:
Dr. Özlem Hanım dişime dolgu yaptı.
- Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur:
Oyunun 2. perdesi çok komikti.
- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:
Akşam 22.00'de halı saha maçımız var.
- Genel ağ adreslerinde kullanılır:
Örnek sorular, www.meb.gov.tr internet adresinde yayımlandı.
- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına konur:
Kardeşim 05.05.2021 tarihinde doğdu.
- Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur:
Ömer Seyfettin, Yalnız Efe, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2018.
- Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur:
Okulumuzda 1.480 öğrenci varmış.
- Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır:
12.4=? işlemini aklımdan yaptım.
- Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur:
1. Özel isim   2. Cins isim

ALİŞTİRMA • 1

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın (.) kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır, "✓" işareti getiriniz.

- Okul kampı 18.Haziran.2025'te başlayacak.
- Bugün dersim 14.30'da bitecek.
- Samed Behrengi. Küçük Karabalık. Yar Yayınları. İstanbul. 2024.
- Kolileri 3. kata çıkarmamız lazım.
- Testteki 8., 9. ve 10. soruyu boş bıraktım.
- Hatıra ormanına 9.00 tane fidan diktik.

ETKİNLİK • 1

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise kutucuklara "D", yanlış ise "Y" yazınız.

- Sayılardan sonra sıra bildirmek için nokta konur.
- Cümledeki ara sözlerin başında ve sonunda nokta kullanılır.
- Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.
- Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra nokta konur.
- Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz.

BİLGİ

Virgöl (,)

- Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:
Ali, Mete ve Cem saklambaç oynuyor.
- Art arda sıralanmış cümleleri birbirinden ayırmak için konur:
Kümese girdi, kümeden birkaç yumurta aldı.
- Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur:
Leylek, sonbaharda güneye göç eden kuşlardan biridir.
- Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur:
Maviş, Neşe'nin kanaryası, elimizden yem yiyor.
- Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur:
Yemekten sonra kitap okuyacağım, dedi.
- Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:
Satıcı kadına,
— Domatesleri siz mi yetiştirdiniz, diye sordu.
- Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren "hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette" gibi kelimelerden sonra konur:
Tamam, Ankara'ya trenle gidelim.
- Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur:
Değerli Dostum,
- Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır:
Tarlaya 10,5 kg patates ektik.
- Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur:
Antoine de Saint-Exupery, Küçük Pren, Can Çocuk Yayınları, İstanbul, 2015.

ALİŞTİRMA • 2

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayrıçla boş bırakılan yere virgöl (,) getirilebilir, "✓" işareti getiriniz.

- Sınıfı süslemek için mavi ( ) beyaz ve kırmızı balon aldık.
- Uçağımız 20 ( ) 45'te kalkacak.
- Yatağa yattı ( ) kısa sürede uykuya daldı.
- Ünlü ressam 20 ( ) 08 ( ) 1965'te doğmuş.
- Musa Efendi ( ) çiftliğin kâhyası ( ) tarlayı sürüyor.
- Olmaz ( ) bu saatte dışarı çıkamazsın.
- Herkes Türkçe kitabının 144 ( ) sayfasını açsın.

ETKİNLİK • 2

Aşağıda virgölün (,) doğru kullanıldığı cümlelere "D", yanlış kullanıldığı cümlelere "Y" yazınız.

- Sabah evden çıkmadan önce beni de uyandır, diye seslendi dedem.
- Okula giderken yanıma Türkçe, İngilizce Sözlük almam gerekiyor.
- Evet, kırk seneden beri bu tarlaları ekip biçiyoruz.
- Sait Faik Abasıyanık, Son Kuşlar, Kültür Yayınları, İstanbul, 2012.
- Menekşe Sokağı No.: 3, 6 adresine taşındık.

BİLGİ

İki Nokta (:)

- Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur:
Bazı bitkiler sadece Türkiye’de yetişir: Van ters lalesi, taşlık çiğdemi...
- Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur:
Derneğin kurulma amacı şu: Yaralı hayvanları tedavi etmek ve doğaya salmak.
- Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur:
Nasrettin Hoca:
— Kusura bakma komşu, bizim hanım ipe un sermiş.
- Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:
Polis memuru sordu:
— Kimliğinizi alabilir miyim?
- Genel ağ adreslerinde kullanılır:
<http://www.tdk.gov.tr>
- Matematikte bölme işareti olarak kullanılır:
“48:4=?” işleminin sonucu 12’dir.

ALİŞTİRMA • 3

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde iki nokta doğru kullanılmıştır, altlarındaki kutucuklara “✓” işareti getiriniz.

1 Marketten birçok şey aldım: süt, yumurta...	2 Ali, Cem 1. sınıfa: Naz, İnci 2. sınıfa gidiyor.	3 Öğretmen: — Bu görselde kaç kare var?
4 Balık tutmaya yarın 12:30’da gideceğiz.	5 Annem sordu: — Ödevlerini yaptın mı?	6 Dükkânı, Lale Sokağı, No.: 5:7 adresindeymiş.

ETKİNLİK • 3

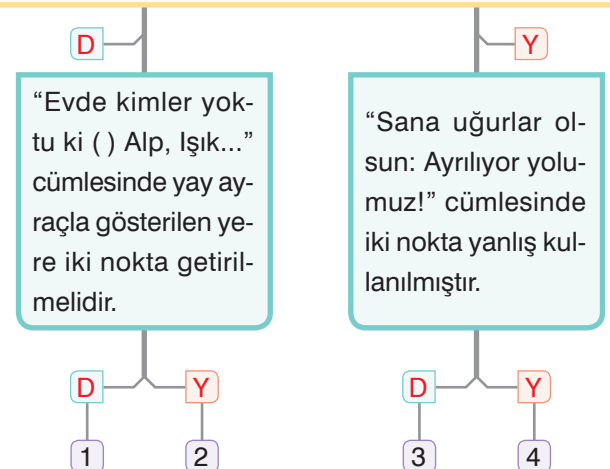
Aşağıda iki noktanın (:) doğru kullanıldığı cümlelere “D”, yanlış kullanıldığı cümlelere “Y” yazınız.

- 1 Doktor:
— Bu ilaçları düzenli bir şekilde kullanmalısın.
- 2 Kör ölür, badem gözlü olur: kel ölür, sırma saçlı olur.
- 3 Hayvanat bahçesinde bir sürü hayvan gördük: ge-yik, maymun, tavşan, deve...
- 4 Anma töreni 09:30’da başlayacak.
- 5 Başarı için bence şunlar gereklidir: çalışma, pes et-meme ve hedefini doğru belirleme.

ETKİNLİK • 4

Kutularda veriler bilgileri doğru/yanlış olarak değerlendirerek doğru çıkışa ulaşınız.

“Kitaptaki anlamını bilmediğim kelimelere <https://sozluk.gov.tr> internet adresinden bakıyorum.” cümlesinde iki nokta doğru kullanılmıştır.

ETKİNLİK • 5

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yay ayraçlara uygun noktalama işaretleri getiriniz.

1

Siz de https ( ) //www.tema.org.tr internet adresine başvuru yaparak TEMA gönüllüsü olabilirsiniz.

2

Kırmızı ( ) sarı ve turuncu sıcak renkler grubuna girer.

3

Bu ( ) benim şimdiye kadar gördüğüm en yüksek binaydı.

4

Tren 10 ( ) 30'da kalkacaktı.

5

Anneannem sordu ( )
— Tavukları kümese soktun mu?

ETKİNLİK • 6

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise kutucuklara “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

- Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra virgöl konur.
- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına iki nokta konur.
- Matematikte çarpma işareti yerine nokta kullanılır.
- Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için nokta kullanılır.
- Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna iki nokta konur.

ETKİNLİK • 7

Aşağıda verilen görevlerle noktalama işaretlerini eşleştiriniz.

1

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

2

Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.

3

Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.

a

Nokta

b

Virgöl

c

İki nokta

AÇIK UÇLU • 1

Aşağıdaki açıklamaların hangi noktalama işaretine ait olduğunu yazınız.

1 Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur. → .....

2 Matematikte bölme işareti olarak kullanılır. → .....

3 Bazı kısaltmaların sonuna konur. → .....

4 Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur. → .....

Nokta, Virgül, İki Nokta

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna nokta (.) getirilebilir?

- A) Okullar ne zaman tatil olacak
- B) Dün niçin okula gelmedin
- C) Doktor her sabah yumurta yememi söyledi
- D) Lokantadaki lezzetli yemeklerden yedin mi

2. Arkada, çamların arasında, beyaz bir tavşan geziyordu.

Virgülün bu cümlede kullanılma amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cümle içinde ara sözü ayırmak için kullanılmıştır.
- B) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarını ayırmak için kullanılmıştır.
- C) Birbiri ardınca sıralanmış cümleleri ayırmak için kullanılmıştır.
- D) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için kullanılmıştır.

3. Çoban ağacın gölgesine oturdu ( ) koyunlara şöyle seslendi ( )

— Ben uyurken ortalıktan kaybolmayın ( )

Bu metinde yay ayrıçla boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (,) (,) (.)
- B) (,) (:) (.)
- C) (,) (:) (.)
- D) (,) (:) (.)

- 4. • Ömer Seyfettin'in bütün hikâyeleri on bir kitapta toplanmıştır. Bu kitaplardan birkaçı şunlardır: Bomba, Bahar ve Kelebekler, Gizli Mabet, Beyaz Lale...
- Sınav belgesine <https://giris.turkiye.gov.tr> internet adresinden ulaşabilirsiniz.
- Keloğlan:
— Altın bülbül, Kafdağı'nın ardında mı?

Bu cümleler iki noktanın aşağıdaki işlevlerinden hangisini örneklemez?

- A) Genel ağ adreslerinde kullanılır.
- B) Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.
- C) Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.
- D) Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.

- 5. (I) Ortalıkta tek bir ağaç, tek bir çeşme, tek bir gölgelik yoktu. (II) Sıcaktan bunalan insanlar develerin, atların gölgesine sığınyordu. (III) Öğlen güneşi tam tepeye çıkmış, çölün kızgın kumları ayakları yakacak kadar ısınmıştı. (IV) Kervanbaşı, elindeki mendille alnından boncuk boncuk dökülen terleri siliyordu.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde virgül (,) aynı işlevde kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraçla boş bırakılan yere diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) Sınıfta arkadan 2 ( ) sırada oturuyorum.
- B) Bugün 18 ( ) 30'da piyano kursuna gideceğim.
- C) Evin salonu 36 ( ) 5 metrekareymiş.
- D) Dayım 10 ( ) 08 ( ) 2024 tarihinde evlendi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) Dedem: günlerdir traktörü tamir etmeye çalışıyor.
- B) Fırıncı her gün 1.200 ekmek satıyormuş.
- C) Çatı arasındaki eski, kırık, kullanılamaz tüm eşyaları çöpe attım.
- D) Size sevdiğim şairlerin bir kısmını sıralayayım: Orhan Veli, Ece Ayhan, Oktay Rifat...

8. (I) Bahçe yalnız bir gün oyalamaz insanı, bir ömür boyunca dinlendirir. (II) Günleri, ayları, yılları doludur. (III) Bir bahçede baharı gözlerinizle görür, ellerinizle okşayabilirsiniz. (IV) Bahçe: bir demet çiçek ile, bir tabak yemiş ile odanızı, sofranızı süsler.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

9. Aşağıdakilerden hangisinde noktalama işaretiyle ilgili verilen açıklama ve örnek uyuşmamaktadır?

- A) **Açıklama:** Virgöl, art arda sıralanmış cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
Örnek: Teyzesini aradı, akşam yemeğine davet etti.
- B) **Açıklama:** Nokta; tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına konur.
Örnek: Sınava 4 Haziran Cumartesi günü 09.00'da gireceğim.
- C) **Açıklama:** Virgöl, cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
Örnek: Kavaklı, Hasan'ın köyü, bu dağın ardında kalıyor.
- D) **Açıklama:** İki nokta, matematikte bölme işareti olarak kullanılır.
Örnek: Ali, $256:8=32$ işlemini aklından yaptı.

10. I. Haydi ( ) herkes otobüse binsin!
II. Davaya Av ( ) Orhan Bey bakıyor.
III. Çırak seslendi ( )
— Usta, çay içer misin?
IV. Tarlalardaki buğday olmuş ( ) köylüler tarlaları biçiyor.

Numaralanmış cümlelerdeki boşluklara getirilecek noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Virgöl	iki nokta	iki nokta	Virgöl
B)	Virgöl	Nokta	Nokta	Virgöl
C)	Nokta	iki nokta	Virgöl	Virgöl
D)	Virgöl	Nokta	iki nokta	Virgöl

ÜÇ NOKTA, SORU İŞARETİ, ÜNLEM İŞARETİ, KISA ÇİZGİ, UZUN ÇİZGİ, EĞİK ÇİZGİ

BİLGİ

Üç Nokta (...)

- Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur:
Dışarıda baş döndüren bir sıcak...
- Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur:
Paraya dün akşam ...'a vermiştim.
- Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur:
... Az sonra kapı çaldı. Bu sefer gelen Osman'dı...

BİLGİ

Soru İşareti (?)

- Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:
Dişlerini fırçaladın mı?
- Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:
Annenin kızlık soyadı?
- Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır:
İlk fabrika 1945 (?) yılında bizim köyde açılmış.

ALİŞTİRMA • 4

Aşağıdaki cümlelerde yay ayrıçla gösterilen yerlerden hangilerine üç nokta getirilmelidir, “✓” işareti getiriniz.

1. Tam rahata kavuştuk derken ( )
2. Fırında birbirinden lezzetli ekmekler var ( )
3. Atalarımız “( ) hoşaftan ne anlar.” demiş.
4. Bu kitapları sen mi ( ) kardeşin mi okuyor?
5. Kapıyı sessizce açıp çıktı dışarı ( )
6. Az ileride heybetli dağlar ( )
7. ( ) biraz sonra fırtına dindi, birden güneş açtı ( )
8. Bu sırrı, bir sen bir ben bir de ( ) biliyor.

ALİŞTİRMA • 5

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru işareti doğru kullanılmıştır, “✓” işareti getiriniz.

1. Bize ne zaman masal anlatacaksın?
2. Doktor sordu:
— Şikâyetiniz?
3. Kapıyı kimin çaldığını görmedim?
4. Romanı üç saatte (?) bitirmiş.
5. Gökyüzünde siyah mı siyah bulutlar var?
6. Yarışmayı Erhan mı, Pinar mı kazanmış?
7. Bu kadar eşyayı nasıl taşıdın?
8. Nerelisin?
9. Bahar geldi mi her yer yemyeşil olur?
10. Gişedeki görevli:
— Koltuk numaranız?

BİLGİ

Ünlem İşareti (!)

- Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur:
Yaşasın, matematikten yüz almışım!
- Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur:
Arkadaşlar! Herkes beni dinlesin.
- Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanılır:
Yemekler o kadar lezzetliydi ki (!) hepimiz aç kaldık.

NOT

- Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlelerin sonuna da konabilir:
Eyvah! Telefonumun şarjı bitti.
Eyvah, telefonumun şarjı bitti!

ALİŞTİRMA • 6

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ünlem işareti doğru kullanılmıştır, “✓” işareti getiriniz.

- Off, film çok sıkıcıymış!
- İstese sınıf birincisi olurmuş (!) ama istemiyormuş.
- Odunları kırarken çok yoruldu!
- 1788 (!) yılında doğan ünlü ressam...
- İnanmıyorum! Bu resimleri sen mi yaptın?
- Vah vah! Güzelim ev harabe olmuş.

BİLGİ

Kısa Çizgi (-)

- Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur:
..... buz-
dolabını açtı.
- Heceleri göstermek için kullanılır:
ke - le - bek - ler
- Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılır:
Akşam Beşiktaş-Fenerbahçe maçı var.

NOT

- Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz:
Salonda üç beş kişi vardı.
Aldıklarımız beş on lira tuttu.

ALİŞTİRMA • 7

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kısa çizgi doğru kullanılmıştır, “✓” işareti getiriniz.

- Dağın eteğindeki yabani keçiler bizi görünce koşmaya başladı.
- Mardin'e 20-08-2022 tarihinde gitmişim.
- İlkokulu 2019-2022 yılları arasında okudum.
- Manavdan çilek-muz ve erik alalım.
- “İzciler” sözcüğü hecelerine şöyle ayrılır: iz-ci-ler

ETKİNLİK • 8

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kısa çizginin kullanımını yanlış, “✓” işareti getiriniz.

- Beni burada on-on beş dakika bekle.
- Okuldan sonra kütüphaneye gitmek için Neriman’la buluşacağım.
- İlk kitabım 20-10-2010 tarihinde basıldı.
- “İlkokul” sözcüğü hecelerine “il-ko-kul” şeklinde ayrılır.
- Yalova’ya giden feribot 14-45’te kalkacak.
- Kütüphaneden Türkçe-Fransızca Sözlük aldım.

BİLGİ

Uzun Çizgi (—)

- Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna **konuşma çizgisi** de denir.
Karagöz:
— Allah Allah, bu Hacivat nereye kayboldu?
- Oyunlarda uzun çizgi, konuşanın adından sonra da konabilir:
İnek Şaban — Güdük, beni duyuyor musun?
Güdük Necmi — Vallahi buraya bir inek sesi geliyor ama sen misin anlayamadım.

UYARI

- Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.
Ferhat “Spor salonuna ne zaman gideceğiz?” diye sordu.

BİLGİ

Eğik Çizgi (/)

- Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur:
Bak postacı geliyor / Selam veriyor / Herkes ona bakıyor / Merak ediyor.
- Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasına ve semt ile şehir arasına konur:
Zümrüt Apt. No.: 8/3’te oturuyorum.
- Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur:
Mine, 10/09/2024 tarihinde okula başladı.

ALİŞTİRMA • 8

Aşağıdaki cümlelerde eğik çizginin kullanımının doğru mu, yanlış mı olduğunu uygun kutucuğa işaretleyiniz.

	Cümleler	Doğru	Yanlış
1.	Okulumuz Gürgen Sokağı No.: 7/2 adresine taşındı.		
2.	“Ağlasam sesimi duyar mısınız / Mısrarlarımda” dizeleri Orhan Veli’ye aittir.		
3.	Müze gezisi 23 / Mayıs / 2025’te olacak.		
4.	Barış Manço 02/01/1943 tarihinde dünyaya gelmiştir.		
5.	Birinci Dünya Savaşı 1914 / 1918 yılları arasında olmuştur.		
6.	Ayla / sınıf başkanımız / bugün okula gelmedi.		

ETKİNLİK • 9

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yay ayraçlara uygun noktalama işaretleri getiriniz.

- 1 Çantasında Türkçe ( ) İtalyanca Sözlük vardı.
- 2 Ramazan, ablasına sordu:
( ) Arılar kış uykusuna yatar mı?
- 3 Kokar burcu burcu güller ( ) Öter dallarda bülbüller ( )
Açar menekşe, sümbüller ( )Ne güzeldir Türkiye'miz.
- 4 Burası ne kadar güzel bir yermiş ( )
- 5 Ne zaman körebe oynayacağız ( )

ETKİNLİK • 10

Aşağıda verilen bilgiler doğru ise kutucuklara “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kısa çizgi kullanılır.
2. Heceleri göstermek için uzun çizgi kullanılır.
3. Adres yazarken apartman numarası ile daire numarası arasında eğik çizgi kullanılır.
4. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna üç nokta konur.
5. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için yay ayraç içinde soru işareti kullanılır.

ETKİNLİK • 11

Aşağıdaki görevlerle noktalama işaretlerini eşleştiriniz.

1 Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.	2 Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları ayırmak için konur.	3 Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.
a Üç nokta	b Soru işareti	c Ünlem işareti
4 Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.	5 Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.	6 Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.
d Kısa çizgi	e Uzun çizgi	f Eğik çizgi

ETKİNLİK • 12

Aşağıdaki cümlelerde noktalama işareti doğru kullanıldıysa “D”, yanlış kullanıldıysa “Y” yazınız.

- 1 Öğretmen:
— İsimlerin yerine kullanılan sözcüğe ne denir?
- 2 Kamyonun kasasında insanın ağzını sulandıran karpuzlar...
- 3 Nihal'in okula niçin gelmediğini bilmiyorum?
- 4 İstanbul-Ankara yolunda çalışma varmış.
- 5 Benim de geziye geleceğimi duyunca çok şaşırıldı!

Üç Nokta, Soru İşareti, Ünlem İşareti, Kısa Çizgi, Uzun Çizgi, Eğik Çizgi

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta (...) getirilebilir?

- A) Çocuklar oyun oynuyor bahçede
- B) Gökyüzünde özgürce uçan kırlangıçlar
- C) Kapının önündeki bisiklet kimin
- D) Dikkat et, kıracaksın tabağı

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işaretinin işlevi diğerlerinden farklıdır?

- A) Hayvanat bahçesine ne zaman gideceğiz?
- B) Her gün kitap okuyor musun?
- C) Burada neyi bekliyorsunuz?
- D) Müdür yardımcısı "Numaran?" deyince bir an duraksadı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraçla boş bırakılan yere ünlem işareti (!) getirilemez?

- A) 1965 ( ) yılında yapılan evde kimse oturmuyor.
- B) Bravo ( ) Piyanoyu çok güzel çalıyorsun.
- C) Sen ne kadar da güzel yüzüyorsun ( )
- D) Haklı, bu sınıfın en çalışkan ( ) öğrencisiymiş.

4. Önümüzdeki tepenin tam zirvesinde eski ve ahşaptan bir kulübe var.

Bu cümledeki kısa çizginin (-) işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılmıştır.
- B) Heceleri göstermek için kullanılmıştır.
- C) Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonunda kullanılmıştır.
- D) Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılmıştır.

5. Yaşlı adam otları biçerken önünde top gibi bir şey gördü. Elindeki tırpanı bırakıp yere eğildi. Bu küçük bir kirpiydi. Adam kirpiyi eline aldı ve şöyle dedi ( )

( ) Hoppala ( ) Sen de nereden çıktın ( )

Sonra da kirpiyi yakındaki elma ağacının altına bıraktı. Önüne de yemesi için birkaç elma koydu. Kirpi iştahla elmaları yemeye başladı.

Bu metinde yay ayraçla boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (,) (—) (!) (?)
- B) (:) (-) (!) (?)
- C) (:) (—) (...) (?)
- D) (:) (—) (!) (?)

6. I. Aman, sepetteki yumurtalara dikkat et ( )
 II. “Kitaplık” sözcüğü hecelerine “ki ( ) tap ( ) lık” şeklinde ayrılır.
 III. Hazinesinin yerini kaptan ve ( )’dan başka kimse bilmiyormuş.

Numaralanmış cümlelerde yay ayrıçla boş bırakılan yerlere getirilmesi gereken noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Ünlem işareti	Kısa çizgi	Üç nokta
B) Nokta	Kısa çizgi	Üç nokta
C) Ünlem işareti	Eğik çizgi	Üç nokta
D) Ünlem işareti	Kısa çizgi	Soru işareti

7. Bir gün pazarda bir papağanın 50 altına satıldığını gören Nasrettin Hoca, evinden bir hindi getirip 100 altın ister. Herkes Hoca’ya şöyle der:

- Hindi hiç 100 altın olur mu!
 — Az önce bunun yarısı kadar kuş 50 altına satıldı, bu neden 100 altın etmesin?
 — Hoca’m o kuş papağandır, konuşur.
 — O konuşursa benimki de düşünür.

Bu metinde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisinin kullanımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

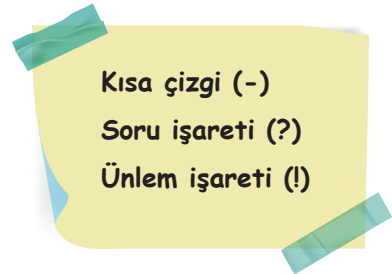
- A) Uzun çizgi (—) B) Ünlem işareti (!)
 C) İki nokta (:) D) Soru işareti (?)

8. Yaptığınız resimleri Tuna Sokağı No.: 14 / 2 adresine posta yoluyla göndermeniz gerekiyor.

Eğik çizgi (/), aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

- A) “Affan Dede’ye para saydım / Sattı bana çocukluğumu” dizeleri Cahit Sıtkı Tarancı’ya aittir.
 B) Okullar 14/06/2024 tarihinde kapandı.
 C) Merve, Karanfil Sokağı No.: 3 Maltepe / İstanbul adresinde oturuyor.
 D) Bir senede dört mevsim var / Birbirini kovalar / İlk-bahar, yaz, sonbahar, kış / Çiçekli, karlı bir akış.

9.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde boş bırakılan yere yukarıda verilen noktalama işaretlerinden herhangi biri getirilemez?

- A) Okulda açılacak olan kütüphane hakkında sen ne düşünüyorsun ( )
 B) Bilgi yarışması yarın sabah 10.00 ( ) 11.00 saatleri arasında olacakmış.
 C) Hay Allah ( ) Arabanın anahtarını sanırım annemlerde unuttum.
 D) İlk telefon konuşması 15 ( ) 02 ( ) 1880 tarihinde gerçekleştirildi.

TIRNAK İŞARETİ, KESME İŞARETİ

BİLGİ

Tırnak İşareti (“ ”)

- ➔ Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır:
Metin “Ödevlerimi bitirdim.” dedi.
- ➔ Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır:
Jack London’ın “Beyaz Diş” adlı kitabını okudun mu?

ALİŞTİRMA • 9

Aşağıdaki cümlelerden hangilerinde altı çizili bölüm tırnak içine alınmalıdır, “✓” işareti getiriniz.

- Sokrates, Bilgili olduğumuz oranda özgür oluruz. demiş.
- Dedemin gözlüğünün camı kırılmış.
- Cengiz Aytmatov’un Beyaz Gemi adlı romanını okudun mu?
- Mezuniyet töreni 25 Haziran’da yapılacaktı.
- Arkadaşım Orhan yaralı kediye veterinere götürdü.
- Duvarda Osman Hamdi Bey’in Kaplumbağa Terbiyecisi adlı tablosu asılıydı.

ETKİNLİK • 13

Aşağıdaki cümlelerde tırnak işaretinin kullanımının doğru mu, yanlış mı olduğunu uygun kutucuğa işaretleyiniz.

	Cümleler	Doğru	Yanlış
1.	Bilgi yarışmasını “Ali” kazandı.		
2.	Duvarda ulu önderin “Ne mutlu Türk’üm diyene!” sözü asılıydı.		
3.	Bugün babam “eve geç geleceğini” söyledi.		
4.	Türkçe dersinde “Dünyanın Bütün Çiçekleri” adlı şiiri okuduk.		
5.	Hayri “Buz gibi bir limonata olsa da içsek.” dedi.		
6.	İlçemizde ilk eczane “1998” yılında açılmış.		

AÇIK UÇLU • 2

Aşağıdaki metinde uygun yerlere tırnak işareti (“ ”) getiriniz.

Öğretmenim Kemal Bey bana Ne kadar çok okursan o kadar çok bilgili olursun. derdi. Ben de bu sözü kendime rehber edindim ve okumaya başladım. İlk okuduğum kitap Ömer Seyfettin’in Üç Nasihat adlı öyküsüydü. İlk ezberlediğim şiir ise Ahmet Kutsi Tecer’in Kır Uykusu adlı şiiriydi.

BİLGİ

Kesme İşareti (')

- Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır:
Teyzemler Sivas'ta yaşıyor.
- Kişi adlarından sonra gelen saygı ve ünvan sözlere getirilen ekleri ayırmak için konur:
Mine Hanım'ın yaptığı kek çok lezzetli olmuş.
- Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur:
Bu yıl ablam da LGS'ye girecek.
- Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur:
Seneye 6'ncı sınıfa geçeceğim.
- Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur:
Tarlayı 20 Ağustos'ta biçeceğiz.
- Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır:
Karac'oğlan der ki kondum göçülmez / Acıdır ecel şerbeti içilmez.
- Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur:
Ali s'yi peltek söylüyor.

ALİŞTİRMA • 10

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işaretinin kullanımı yanlıştır, "✓" işareti getiriniz.

- Burada olduğunu Gürkan Bey'den öğrendim.
- Bugün okul'dan erken çıktım.
- Bu belgeseli TV'de ilk defa seyrettim.
- Memleket'ten gelirken bana lokum getirmiş.
- Buket halam 1985'te doğmuş.
- Eylül'de babamla kamp yapmaya gideceğiz.

ETKİNLİK • 14

Aşağıdaki cümlelerde kesme işareti (') doğru kullanıldıysa "D", yanlış kullanıldıysa "Y" yazınız.

- Bazı hayvanların nesli Buz Devri'nde bitmiştir.
- Kenan dayım ABD'ye taşındı.
- Salı'dan sonra havalar soğuyacakmış.
- Organik yumurtaları Osman Efendi'den aldım.
- Köy'ümüzde her yıl kayısı şenlikleri olur.

AÇIK UÇLU • 3

Aşağıdaki metinde uygun yerlere kesme işareti (') getiriniz.

Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda, esir subaylarımız Mısır'dan döndükten sonra bunlardan birisi gelip beni görmüştü. Bu subay, masanın üstüne iki üç resim bıraktı. Resimlerden biri, Anadolu haritasını gösteriyordu. Merakla "Bu resim ne?" diye sordum. Resimleri masama bırakan subay "Bu Anadolu'nun şurasından burasından gelen, yürekleri memleket özlemiyle dolu kimselerin esirken çizdiği haritadır." dedi.

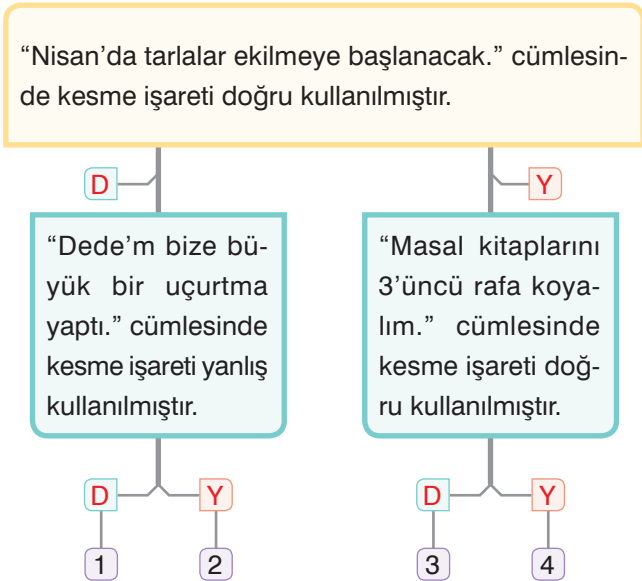
ETKİNLİK • 15

Aşağıdaki cümlelerde kesme işaretinin kullanımının doğru mu, yanlış mı olduğunu uygun kutucuğa işaretleyiniz.

	Cümleler	Doğru	Yanlış
1.	Pazartesi'den sonra tatile çıkacağım.		
2.	Osman amcam TV'deki bir yarışmaya katılacak.		
3.	Balıkçı'lar büyük bir orkinos yakalamış.		
4.	İlk otomobil 1885'te yapılmış.		
5.	Ülke'mizde dört mevsim bir arada yaşanır.		

ETKİNLİK • 16

Kutularda veriler bilgileri doğru/yanlış olarak değerlendirerek doğru çıkışı ulaştırınız.

AÇIK UÇLU • 4

Aşağıdaki cümlelerde yay ayraçla boş bırakılan yerlere hangi noktalama işaretinin getirilmesi gerektiğini karşınıza yazınız.

	Cümle	Noktalama İşareti
1.	Önümüzdeki hafta Mardin ( ) e gideceğim.	
2.	Konfüçyüs ( ) Kusurlu elmas, kusursuz çakıl taşından iyidir. ( ) der.	
3.	Bulduğumuz kemikler Taş Devri ( ) nden kalmamış.	
4.	Türkçe dersinde TDK ( ) nin sözlüğünü kullanıyoruz.	
5.	Jules Verne'in ( ) Balonla Beş Hafta ( ) adlı kitabını okudum.	
6.	Testteki 9 ( ) uncu soruyu çözmeme yardım eder misin?	
7.	Orhan Veli'nin ( ) İstanbul'u Dinliyorum ( ) adlı şiirini çok severim.	
8.	Victor Hugo ( ) Rüya, gecelerin akvaryumudur. ( ) der.	
9.	Babam 11 Temmuz ( ) da emekli olacak.	
10.	Ablam kitapçıdan ( ) Gulliver'in Gezileri ( ) adlı kitabı almış.	
11.	Öğretmenimiz, Sardunya Sokak ( ) na taşındı.	
12.	Küçük çocuk, ( ) İmdat! ( ) diye bağırdı.	

ETKİNLİK • 17

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanlara “D”, yanlış olanlara “Y” yazınız.

1

Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler kesme işaretiyle gösterilir.

2

Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

3

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır.

4

Sayılarla getirilen ekleri ayırmak için tırnak işareti kullanılır.

5

Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılır.

ETKİNLİK • 18

Kutularda veriler bilgileri doğru/yanlış olarak değerlendirerek doğru çıkışa ulaşınız.

“Kasaba’ya geçen yıl taşındı.” cümlesinde kesme işareti doğru kullanılmıştır.

D

Y

“Arsanın 20,65’lik kısmını sattık.” cümlesinde kesme işareti doğru kullanılmıştır.

“Ekip 20 Ekim’de yola çıkacak.” cümlesinde kesme işareti doğru kullanılmıştır.

D

Y

1

2

D

Y

3

4

AÇIK UÇLU • 5

Aşağıdaki metinlerdeki boşluklara uygun noktalama işaretleri getiriniz.

1. Doğruldu ( ) Üstündeki kertenkeleler kaçıştı ( ) Limana baktı ( ) kalenin karşısına bir donanma gelmişti ( ) Kardırgaların ( ) yelkenlerin ( ) küreklerin biçimine dikkat etti ( ) Kalbi hızla çarpmaya başladı ( ) Bunlar Türk gemicileriydi ( ) kıyıya yanaşıyorlardı. Acaba rüya mı görüyordu ( )

2. Bir pınarın başındayım ( ) Oluğun altına bir sepet iri ( ) olgun renkli şeftali koymuşlar. Başı yemenili ( ) sarışın bir köylü kızı bana sordu ( )

( ) Yer misin amca ( )

Aldım ( ) Buz gibi derisi ısırırken dudaklarımı yaktı ( ) Ah ( ) ne güzel meyve ( )

( ) Yavrum ( ) şu görünen köyün adı nedir ( )

( ) Müftüler ( )

( ) Ya bu suya ne derler ( )

( ) Zerdali Oluk ( )

3. Atatürk insanlar kadar hayvanları ( ) ağaçları da çok severdi ( ) Ankara ( ) nın ağaçlandırılması için çok çaba gösterdi ( ) Cumhuriyetin ilk yıllarında Ankara ( ) da bir bataklık vardı ( ) sağlığa zarar veriyordu. Atatürk ( ) Bu bataklığı kurutmalyız ( ) Bu toprakları faydalı hâle getirmeliyiz ( ) ( ) dedi ( ) Bu bataklığı kurutturdu ( ) Bugünkü Atatürk Orman Çiftliğini kurdu ( )

4. Trenle Orta Anadolu ( ) da ilerliyoruz ( ) Şimdi bir yığının yanından geçiyoruz ( ) Ötede uzun ( ) sarı buğday öbekleri ( ) Uzakta bir köy görünüyor ( ) Kerpiç duvarlı ( ) toprak badanalı ( ) küçük tek pencere evler ( ) Yanı başlarında ahırları ( ) samanlığı ve samanlığın önüne dizilen odunlar ( )

Tırnak İşareti, Kesme İşareti

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tırnak işareti (" ") doğru kullanılmıştır?

- A) Kâhya "yağmurun yağacağını" söyledi.
- B) "Dağın eteğinde" küçük bir kulübede yaşıyor.
- C) Adnan, "her sabah" sokaktaki kedilere süt veriyor.
- D) Cemil "Sınıf başkanı seçildim." dedi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (/) yanlış kullanılmıştır?

- A) Yeliz Hanım THY'de çalışıyor.
- B) Sonuçlar 25 Ocak'ta açıklanacak.
- C) Market'ten çıkarken beni ara.
- D) Burhan Bey'i havaalanından alacağım.

3. Aşağıdaki görevlerden hangisi tırnak işaretine aittir?

- A) Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak
- B) Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıklarını göstermek
- C) Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek
- D) Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak

4.

Bu yıl 23 Nisan'da Dünya Çocuk Bayramı adlı şiiri okuyacağım.

Bu cümlede altı çizili bölümde kullanılması gereken noktalama işareti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tırnak işareti (" ")
- B) Kesme işareti (/)
- C) Eğik çizgi (/)
- D) Kısa çizgi (-)

5. 30 Ağustos 1922 Pazartesi'nin Dumlupınar halkı için önemi çok büyüktür.

Bu metindeki kesme işaretinin işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak
- B) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme eklerini ayırmak
- C) Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak
- D) Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek

6. Aşağıdaki çocuklardan hangisinin cümlesinde noktalama yanlışı vardır?

A)

Şermin Yaşar'ın "De-
demim Bakkalı" adlı
kitabını okudun mu?

B)

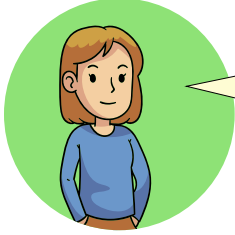
İrem Hanım "Bu ak-
şam tiyatroya gide-
ceğim." dedi.

C)

İbrahim Çallı'nın
"Zeybekler" adlı
tablosunu çok be-
ğendim.

D)

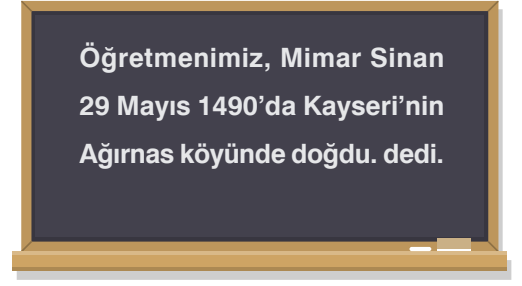

Usta yönetmek "ya-
kında yeni bir film çe-
keceğini" söyledi.

7. Aşağıdakilerden hangisi kesme işaretinin bir gö-
revi değildir?

- A) Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ek-
lerini ayırmak için konur.
- B) Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.
- C) Genel ağ adreslerinde kullanılır.
- D) Kişi adlarından sonra gelen saygı ve ünvan sözle-
rine getirilen ekleri ayırmak için konur.

8.

Bu cümledeki noktalama yanlışığının giderilmiş
hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öğretmenimiz, "Mimar Sinan 29 Mayıs 1490'da
Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdu." dedi.
- B) Öğretmenimiz, Mimar Sinan "29 Mayıs 1490'da
Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdu. dedi.
- C) Öğretmenimiz, Mimar Sinan 29 Mayıs 1490'da Kay-
seri'nin "Ağırnas köyünde" doğdu. dedi.
- D) "Öğretmenimiz, Mimar Sinan 29 Mayıs 1490'da
Kayseri'nin Ağırnas köyünde doğdu. dedi."

9. Keloğlan:

— Sen bu kel kafaya güven padişah'ım.

Padişah:

— Kafdağı'ndan dönmeni sabırsızlıkla bekliyorum

Keloğlan.

Bu metinde aşağıdaki noktalama işaretlerinden
hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) Kesme işareti (') B) Nokta (.)
- C) Uzun çizgi (—) D) İki nokta (:)

Noktalama İşaretleri

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş bırakılan yere nokta (.) getirilemez?

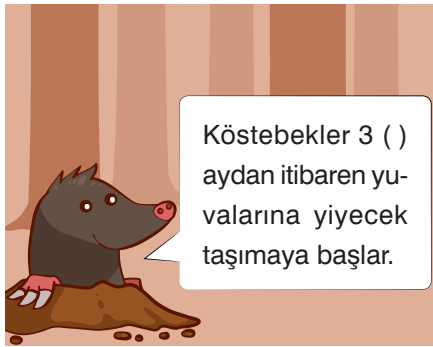
A)

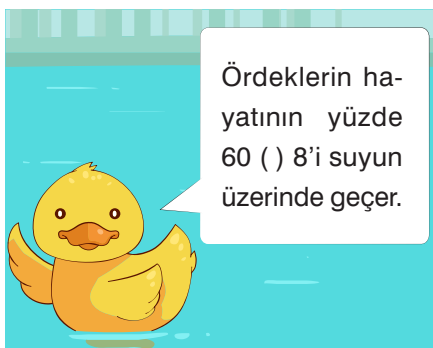
B)

C)

D)

2. Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlere veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.

Aşağıdakilerden hangisi virgölün bu işlevini örnekendirir?

- A) Eski bir traktör, Ahmet amcanın traktörü, dik yokuştan duman çıkara çıkara gidiyordu.
 B) Kovanın içi küçük, parlak, rengârenk misketlerle doluydu.
 C) Yanında duran kitabı aldı, en sevdiğimiz masalı okumaya başladı.
 D) Olur, dersten sonra kütüphaneye gidebiliriz.

3. 23 Nisan ( ) dan bir gün önce sınıfımızı süsledik. Mer-yem ( ) Alp ve Naz balonları astı ( ) Biz de İrem'le renkli kâğıtlardan süs yaptık.

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi bu metindeki boşluklardan herhangi birine getirilemez?

- A) Kesme işareti (')   B) İki nokta (:)
 C) Nokta (.)   D) Virgül (,)

4. Önümüzde göz alabildiğine uzanan mavilik ( ) Hemen arkamızda küçük bir ada var ( ) Bu ada ne kadar da şirin ( ) Acaba burada ne kadar kalacağız ( )

Bu metindeki boşluklara sırasıyla getirilmesi gereken noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) (...) (.) (.) (?)   B) (.) (.) (!) (?)
 C) (...) (.) (?) (!)   D) (...) (.) (!) (?)

5.

ABD'nin Arizona eyaletindeki Barringer (Beringir) Krateri, gezegenimizde keşfedilen ilk çarpma krateridir. Yaklaşık 50 bin yıl önce oluştuğu düşünülen bu kraterin çapı 1.200 metredir, derinliği de 175 metre kadardır. Bu krateri oluşturan "meteorid" 50 metre çapında.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Virgül (,), art arda sıralanmış cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.
- B) Tırnak işareti (" "), başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözleri göstermek amacıyla kullanılmıştır.
- C) Nokta (.), tamamlanmış cümlelerin sonunda kullanılmıştır.
- D) Kesme işareti ('), kısaltmaya gelen eki ayırmak için kullanılmıştır.
6. Birinci Dünya Savaşı sırasında, Budapeşte Üniversitesinde okuyan Hüseyin Arif, İngiliz ve Fransız donanmasının Çanakkale Boğazı'nı geçmek için zorladığını gazetelerde okudu. Şimdi vatani bütün camileriyle, saraylarıyla, ince uzun boylu ve sinirli gençleriyle, ağır ve üzgün yürüyüşlü ihtiyarlarıyla gözünün önüne geliyordu. Kalbinin en derin köşesinden şöyle bir çığlık koptu:

- Allah'ım! Düşman vatanımı çiğnemesin.

Bu metinde aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) Kesme işareti (')   B) Ünlem işareti (!)   C) Kısa çizgi (-)   D) İki nokta (:)

7.

İki nokta (:)

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.

Kısa çizgi (-)

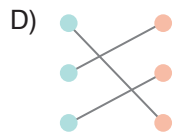
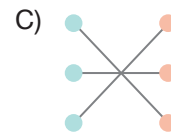
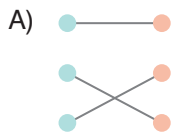
Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Soru işareti (?)

Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.

Yukarıda verilen noktalama işaretleriyle, noktalama işaretlerinin görevleri eşleştirilmek istenmektedir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

Noktalama İşaretleri

1. I. Ozanın dilinde sevilen bir türkü
II. Ooo! Sen bizim eve uğrar mıydın
III. Ablam da macera romanlarını çok sever
IV. Bu ne kadar güzel bir tesadüf

Numaralanmış cümlelerin sonuna gelmesi gereken noktalama işaretleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A)	I	II	III	IV
	.	?	...	!
B)	I	II	III	IV
	...	!	.	?
C)	I	II	III	IV
	...	?	.	!
D)	I	II	III	IV
	...	?	.	?

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraçla gösterilen yere gelmesi gereken noktalama işareti yanlış işaretlenmiştir?

	Soru işareti	Ünlem işareti
A) Ay, parmağıma diken battı ( )		✓
B) İstese Picasso gibi ressam olurmuş ( ) ama istemiyormuş.	✓	
C) Topladığımız erikler ne kadar da lezzetliymiş ( )		✓
D) Banka memuru başını kaldırdı: — Soyadınız ( )	✓	

3. 17.30'da küçük bir istasyona geldik. Şimdi lokanta vagonunun salonunda bu küçük istasyondan binen kalabalık bir aileye bakıyorum: Anne, baba ve dört çocuk var. Yazık! Hepsi de ne kadar yorgun, solgun ve hâlsiz görünüyor. İçimden "Sıtma olmuşlar." diye düşünüyorum.

Bu metindeki noktalama işaretleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nokta (.), tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.
B) İki nokta (:), kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonunda kullanılmıştır.
C) Ünlem işareti (!), üzülmeye duygusunu anlatan sözcükten sonra kullanılmıştır.
D) Virgül (,), birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında kullanılmıştır.

4. I. Odanı sen mi topladın, annen mi topladı?
II. Uludağ'da kayak yapmak için yola çıktık.
III. Zeki Müren'in "Bir Yangının Külünü" adlı şarkısını bilir misin.
IV. Öğretmenimiz Yasemin Sokağı No.: 7-8 adresinde oturuyor.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde noktalama işaretinin kullanımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve IV
D) III ve IV

5. Aşağıdakilerin hangisinde noktalama işaretinin açıklamasına uygun örnek verilmemiştir?

A)

Arasında, ve, ile, ila, ...-den ...-e anlamlarını vermek için kelimeler veya sayılar arasında kullanılırım.

Örnek: Çocukluğum Malatya-Elazığ yollarında karpuz satmakla geçti.

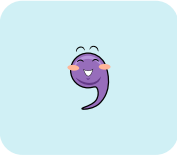
B)

Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıklarını göstermek için kullanılırım.

Örnek: Onun için "Verilen görevleri hiç aksatmadan yapar." diyorlar.

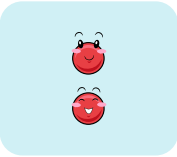
C)

Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra kullanılırım.

Örnek: Sokak hayvanları için kapının önüne su ve yiyecek bırakacağım, dedi.

D)

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonunda kullanılırım.

Örnek: Bahçelerimizde yetiştirdiğimiz ürünlerden birkaçını sıralayayım: portakal, greyfurt, mandalina...

6.

Cümleler	+	-
Yarın sabah 09.30 / 10.30 saatleri arasında yapılacak olan sınav, kar yağışı nedeniyle ertelenmiş.		
Ormanya'ya 20 Haziran'da mı gideceğiz?		
Kardeş'im ve ben çadırları kurduk, babam kamp ateşini yaktı.		
Aman, ormandaki başıboş köpeklere dikkat edin!		

Bu tablodaki cümlelerde noktalama yanlışı varsa karşına "+", yoksa "-" işareti getiriniz.

Buna göre tablonun doğru görünümü aşağıdakilerden hangisi olur?

A)

+	
	-
	-
+	

B)

	-
+	
+	
+	

C)

+	
+	
	-
	-

D)

+	
	-
+	
	-

CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİKLER

1. 1) D 2) Y 3) D 4) Y 5) D
2. 1) D 2) Y 3) D 4) D 5) Y
3. 1) D 2) Y 3) D 4) Y 5) D
4. 1. Çıkış
5. 1) (.) 2) (.) 3) (.) 4) (.) 5) (.)
6. 1) D 2) Y 3) D 4) Y 5) D
7. 1-c, 2-b, 3-a
8. 1) ✓ 3) ✓ 5) ✓
9. 1) (-) 2) (-) 3) (/), (/), (/) 4) (I) 5) (?)
10. 1) D 2) Y 3) D 4) Y 5) D
11. 1-c, 2-f, 3-d, 4-a, 5-b, 6-e
12. 1) D 2) D 3) Y 4) D 5) Y
13. 1) Yanlış 2) Doğru 3) Yanlış 4) Doğru 5) Doğru 6) Yanlış
14. 1) D 2) D 3) Y 4) D 5) Y
15. 1) Yanlış 2) Doğru 3) Yanlış 4) Doğru 5) Yanlış
16. 3. Çıkış
17. 1) Y 2) D 3) D 4) Y 5) D
18. 3. Çıkış

KAVRAMA TESTLERİ

Test - 1 1-C 2-A 3-D 4-B 5-A 6-C 7-A 8-D 9-B 10-D

Test - 2 1-B 2-D 3-A 4-C 5-D 6-A 7-B 8-C 9-D

Test - 3 1-D 2-C 3-B 4-A 5-C 6-D 7-C 8-A 9-A

KONU BİTİRME TESTLERİ

Test-1 1-D 2-A 3-B 4-D 5-B 6-C 7-A

Test-2 1-C 2-B 3-A 4-D 5-B 6-D

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR

Duygu

AKKAYA SALMAN

